

Dette møtte Erik Morten Juul da han kom tilbake til familiens hjem i Drammensveien 2 på nyttårsaften 1944. I bakgrunnen kan man skimte tårnet på Victoria terrasse, som sto uskadet. FOTO: INGVALD MØLLESTAD, AFTENPOSTEN

I morgen er det 70 år siden britene bombet Victoria terrasse. 79 sivile nordmenn mistet livet.

Hele familien ble drept. Erik Morten Juul (18) overlevde.

En ung Erik Morten Juul.

Erik Morten Juul i 2002.

CHRISTIAN SØRGJERD

Nyttårsaften 1944: Erik Morten Juul (18) hadde stått på ski i Marka. Da han kom hjem, var familien borte.

– Det er tilfeldighetene som råder. Min far hadde vært ute og stått slåm i Rødkleiva. Holmenkollbanen gikk bare til Majorstuen under krigen. Han fortalte at han gikk av, fikk en følelse av at noe var fryktelig galt og løp hjem. Og der lå alt i ruiner, forteller Anne-Lise Juul, Eriks datter. I angrepet mistet 18-åringen sin far (55), mor (45), lillesøster (12) og tante (35).

– Han var frivillig i saniteten under krigen, så han forlangte å få være med å rydde. Han var der til en av foreldrene ble funnet, fortsatt så vidt i live. Da ble han fjernet derfra.

Erik Morten Juul gikk bort i 2005. Men i boken *Bomb Gestapo-hovedkvarteret!* (1995) av krigshistoriker og tidligere Aftenposten-journalist Cato Guhnfeldt, fortalte han hvordan han opplevde å komme til restene av familiens hjem i Drammensveien 2.

«Jeg grov i den delen av ruinen hvor de tyske kvinnene lå begravet. Noen forbød meg å grave der hvor medlemmer av min familie

kunne ligge. Jeg grov nederst i ruinene, mens tyskerne arbeidet høyere oppe. Ved minst to anledninger var jeg med på å bære omkomne tyske kvinner på bære ut.»

Et risikabelt bombetokt

Forsøket på å bombe Gestapo-hovedkvarteret skjedde på bestilling fra den norske motstandsbevegelsen.

Flyverne i RAF-skvadron 627 hadde flere ganger tidligere presisjonsbombet mål i Norge. Nyttårsaftens morgen tar tolv «Mosquito»-jagerbombere av fra basen i Skottland i lett snøvær. Angrepet skal skje i fullt dagslys

for å unngå sivile tap. Samtidig er flyene utrustet med ekstra tunge bomber for å være sikker på å ødelegge målet.

De små, tomotors flyene kommer inn Oslofjorden over Nesodden i 11.30-tiden. De beskyttes både fra tyske skip og fra de 18 kraftige luftvernkanonene på Ekeberg. I rask fart og lav høyde slipper de seks første flyene bombene sine over Victoria terrasse.

Derfra flyr de over hustakene gjennom sentrum og forbi Bislett. Mange er ute og prøver skøytene på isen denne søndagen når flyene sveiper over dem. Den lave høyden er for å unngå å bli be-

skutt. Ferden går mot Sognsvann og Nordmarka, hvor de stiger for å begynne på den lange turen hjem.

De seks bakre flyene beholdt bombene om bord. I all røyken kunne de ikke lenger se målet.

79 sivile ble drept

Da røyken lettet, ble tragedien synlig. Victoria terrasse var intakt, men en rekke bygårder var hardt skadet og mange beboere døde. Ute på Drammensveien lå restene igjen av en trikk. 44 av de 48 nordmennene om bord, i tillegg til flere tyskere, var døde.

Tilsammen ble et tyvetall tyskere og 79 sivile nordmenn drept

Spise ute? På restaurantguiden. osloby.no finner du vår nye oversikt over Oslos restauranter, med flere hundre anmeldelser.

Anne-Lise Juuls far overlevde bombingene av Victoria terrasse. Han var ikke der, men på ski i Marka. Resten av familien ble drept. FOTO: DAN P. NEEGAARD

denne dagen. Det gjør hendelsen til en av største tragediene i Oslo under krigen.

– Så sto min far der. 18 år, i sjokk og måtte bygge opp livet sitt som best han kunne. SS-soldatene samlet etter hvert gjenstander fra ruinene i et nabobygg, og han fikk hente det som var sitt. Men hvor mange 18-åringer har oversikt over hva mor og far egentlig eier, sier Anne-Lise Juul.

Faren tok med seg sølvtøy, et bord og noen andre gjenstander. Men to bajonetter og ryggsekken med ulovlig mat lot han ligge. Selv da soldatene forlot rommet og ga beskjed om at han bare skul-

le plukke det som var sitt, uten restriksjoner, turte han ikke.

18-åringen flyttet inn hos noen slektninger på Ljan, før han året etter flyttet på hybel i Munkedamsveien, kort avstand fra familiens tidligere hjem.

– Han bar nok preg av det gjennom hele livet. Han var livredd for å miste noen han hadde. Han ville helst at alle vi skulle være i nærheten. Men han ville ikke engasjere seg for mye i andre folk. Så lenge han holdt dem litt på avstand, var det ikke like farlig hvis de ble borte. Det var nok et resultat av å ha mistet alle når han bare var 18 år, sier Anne-Lise Juul.

Fakta

Victoria terrasse

- ▶ Gestapo overtok Victoria terrasse i april 1940 og hadde hovedkvarter der i hele krigen.
- ▶ Bygget ble forsøkt bombet i 1942, uten hell. Da ble seks sivile nordmenn drept.
- ▶ Initiativet til bombingene nyttårs-aften 1944 ble tatt av hjemmefrontens ledelse og Milorg. Heller ikke dette angrepet lyktes.
- ▶ Lenge trodde man at 78 sivile var blitt drept i angrepet. I 2012 dokumenterte NRK ytterligere ett dødsfall.

Greide å legge krigen bak seg

Erik Morten Juuls familie bodde i en leilighet i toppetasjen i Drammensveien 2.

Kommunen forsøkte flere ganger i løpet av krigsårene å evakuere beboerne i området, og familien Juul hadde fått flere tilbud om erstatningsbolig.

De takket nei hver gang – senest i romjulen 1944, bare dager før angrepet.

– De hadde jo en flott leilighet med utsikt over Slottsparken og Oslofjorden, sier Anne-Lise Juul.

Etter krigen var faren hennes stadig i Tyskland, og hadde mye med tyskere å gjøre. Ifølge datte-

ren ble han ofte møtt med spørsmål om hvordan han orket det.

– Faren min var litt der at han mente at nå var krigen over, vi var nødt til å gå videre. Norge var ikke det eneste landet som hadde blitt rammet, mange andre land var rammet adskillig hardere.

Anne-Lise Juul forteller at julefeiringene i oppveksten aldri var preg av det han hadde vært gjennom.

– Jeg manglet besteforeldre på andre siden også, så det var bare sånn det var. Men i mange år feiret vi aldri nyttårsaften.

cs@aftenposten.no

Si din mening

– meld deg inn i **Aftenposten Leserpanel**

Les mer og registrer deg her: leserpanel.aftenposten.no

Aftenposten

Vil du utgjøre en forskjell?

Inntakskurs starter 3. mars 2015

Nå trenger Kirkens SOS i Oslo flere frivillige medarbeidere. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon, eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis.

Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint forenes med jobb, studier eller en pensjonisttilværelse. Vi kan tilby et godt sosialt fellesskap. For mer informasjon, ring 22 57 89 00 eller se www.kirkens-sos.no/oslo

Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

Kirkens SOS i Oslo

Kirkens SOS. Vi er her. Alltid.

Ridekurs

Terapiridning med fysioterapeut

Hest for fysisk og psykisk helse

Bursdagsfeiring

Kanefart

Bryllupskjøring

Alna

Ridesenter

www.alnaridesenter.no Alnaparkveien 13, 1081 Oslo, tlf. 22 30 54 56, lene@alnaridesenter.no